בשני חילולים. מדלא כתיב וימזרו ולא יחללו [ז]: **אחד פסול נותר.** דאסכחן ביה חילול דכתיב (ויקרא יט) כי את קדש ה' חילל ואתרוייהו קאי אשר הם מקדישים דמרבינן מיניה כל המוקדשים: **מגה הני מילי.** דדם אין חייבין עליו משום נותר אם שגג בו בדם ונותר אינו חייב בטומאת הגוף אינו חייב שתים: **אמר עולא אמר קרא זו.** דעולא לאו הכא איתמר אלא גבי מעילה איתמר במס' מעילה (דף יח.). דקתני אין מועלין בדמים והכא ה"ק מנא הני מילי דמתניתין אמר עולא גבי מעילה אמר קרא לכם ותנא דבי רבי ישמעאל לכפר כו' ור' יוחנן אמר הוא ומסקנא תלתא קראי חד למעוטי מנותר וחד למעוטי מטומאה: **ואני נתתיו לכם שלכם יהא.** כחולין שלכם שאין בהן מעילה: **לכפר.** ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר (ויקרא יז) לכפרה נתתיו בתורת קדשים ולא למעול בו לענין מעילה אין בו דין קדשים: **הוא.** דמו [מ] בנפשו הוא בהווייתו יהא: **הוא לפני כפרה כו' מה לאחר כפרה אין בו מעילה.** דפשיטא לן כיון דנעשית מצותו אין מועלין בו דכיון דלית ביה תו צורך גבוה לא קיימין ביה קדשי ה': **אין לך דבר כו'.** הלכך ע"כ לא תדרשיה הכי אלא איפכא: **והרי תרומת הדשן.** בכל יום [מא] חותה במחתה ותורם את הדשן מלא המחתה ממנה ונותן במזרחו של כבש כדכתיב ושמו משמע [נ] שם גניזתן [נא] ושם נבלע במקומו אלמא אסור בהנאה: **ובגדי כהונה.** ארבעה בגדים שכהן גדול נכנס בהן לפני ולפנים ביום"כ שאסור להשתמש בו [נב] עוד דכתיב ופשט את בגדי הבד וגו' והניחם שם ודרשינן מלמד שטעונין גניזה: פלוגתא דרבנן ורבי דוסא במס' יומא מייתי לה: **לרבי דוסא דאמר כשרין הן לכהן [הדיוטו] [נג].** לעבוד בהן במקדש כל ימות השנה: **ועגלה ערופה.** דכתיב וערפו שם (דברים כא) והאי שם קרא יתירא הוא לומר שתהא שם קבורתה [נד]: **אין מנלמדין.** וכיון דלא ילפינן [נה] ולא מייתי לאיה מייניהו האי קרא נמי הואיל ואיכא למדרשיה איפכא לא תדרשיה הכי: **מיעוטי** [נו] **כתיבי.** לומר שאין למדין מהן: **הערופה.** זו ולא אחרת כזו: **ושמו.** מדהוה ליה למכתב ושם וכתיב ושמו לזה ולא לאחר: **אלא קראי.** לכם לכפר הוא: **למעוטי מנותר.** לכם כשאר [נז] חולין ולא כקדשים. לכפר לכפרה נתתיו כקדשים ולא לדבר אחר כקדשים אלא כחולין ולא יתחייבו [נח] עליו משום טומאה. והוא [נט] למעוטי ממעילה כדאמרן: **שנאה כריאוה.** אמור אליהם לדורותיכם וגו' (ויקרא כב) והנפש אשר תאכל בשר וגו' (שם ז) נפש כי תגע בכל [סא] טומאת אדם וגו' (שם): אחת

בשני חילולין הכתוב מדבר אחד פסול נותר ואחד פסול טומאה: חוץ מן הדם כו': מנא הני מילי [פ]**אמר עולא אמר קרא** [1]**ואני נתתיו לכם שלכם יהא דבי רבי ישמעאל תנא אמר קרא** [1]**לכפר לכפרה נתתיו ולא למעילה** [ע]**רבי יוחנן אמר אמר קרא** [1]**הוא הוא לפני כפרה כלאחר כפרה מה אחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה אימא לאחר כפרה כלפני כפרה מה לפני כפרה יש בו מעילה אף לאחר כפרה יש בו מעילה** [פא]**אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו ולא והרי תרומת הדשן משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד** [פב]**וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין הניחא** [פג]**לרבנן דאמרי** [2]**והניחם שם מלמד** [פד]**שטעונין גניזה אלא לרבי דוסא דאמר מותרות** [פה] **הן לכהן הדיוט ובלבד שלא ישתמש בהן ליה"כ אחר מאי איכא למימר משום דהוי תרומת הדשן** [3]**ועגלה ערופה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למאן דאמר אין מלמדין אלא למאן דאמר מלמדין מאי איכא למימר תרי** [פו] **מיעוטי כתיבי הכא כתיב** [4]**ושמו ותלתא קראי בדם למה לי** [פז] **למעוטי ממעילה מנותר ומטומאה אבל פיגול לא צריך קרא דתנן** [פח]**כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול ודם** [פט] **גופיה מתיר הוא אמר רבי יוחנן** [צ]**שלשה כריתות בשלמים למה הכי** [צא] **בשני חילולין הכתוב מדבר אחד פסול נותר.** תימה לי לעיל [מה.] גבי קדשי עובדי כוכבים אתי נותר חילול חילול מטומאה הלא חילול טומאה [צב] נמי בנותר חיילי ועוד תימה דבפ' הנשרפין (סנהדרין דף פג.) משמע דלא כתיב בנותר חילול דרבים והכא משכחת לה מדתני [צא] ולעיל בריש פרק שני (דף טו:) [צג] **פירשתי: הוא לפני כפרה כלאחר כפרה.**

הקשה ר"ת דבמעילה פרק [ולד] חטאת (דף יב:) אמרינן המקיז דם לבהמת קדשים מועלין בו אלמא יש מעילה בדם ותירץ דהתם [צד] מחייב דלא שייכא כפרה אבל לאחר שחיטה אף לפני כפרה אין מועלין וא"ת דהתם [צה] תני (דף יב.) ומייתי בפרק כל שעה [צו] דם בתחילה אין מועלין בו יאלא לנחל קדרון מועלין וי"ל דמעילה דהתם דרבנן וא"ת אשר א"כ בריש מעילה (דף ב:) דדחיק לאשכוחי מי איכא מעילה דרבנן לייתי מהך משנה ועוד קשה בסוף תמורה (דף לב:) גבי מקדיש עולה לבדק הבית דקאמר שמועלין בה שתי מעילות ופריך אי מדרבנן אמאי ב' מעילות מאי קשה הא איכא מעילה דדם שהיא דרבנן וכן בקדשים שמתו בריש מעילה (דף ב.) וי"ל דהתם שיש מעילה דאורייתא משום עולה [צח] בדילי מייניה ובדם דליכא מעילה דאורייתא לא בדילי מייניה תקינו רבנן מעילה ובריש מעילה אקדשים ששחטן בדרוס קאי דכמאן דחנקינון דמי ועל כה"ג דחיק לאתויי לאיה דתקון רבנן מעילה אע"ג דבדילי מייניה (כמו) [צט] במתו ומייתי מרבי יוחנן דקדשים שמתו וה"ל חייס היה מפרש דיולא לנחל קדרון מועלין [ק] דאורייתא שב"ל מקדשין אותו שלא יהנו ממנו בלא פדיון ודוחק הוא ועוד אכתי אמאי לא מייתי בריש מעילה מהכיא דסוף התכלת (מנחות דף נב.) גבי אפר פרה דאמר שתי תקנות הוו מעיקרא תקינו בה מעילה ואין לומר דמעיקרא נמי היתה מעילה דאורייתא דתקון שיהיו ב"ל מקדשין אותו א"כ היאך היו מזין ועוד דבמעילה בריש ולד חטאת (דף יב.) דאמר רבי יוחנן קדשים שמתו יאלו מידי מעילה דבר תורה אבל מדרבנן איכא מעילה ופריך מי איכא מידי דמעיקרא ליתי ביה מעילה ולבסוף אית ביה מעילה ולא [קא] והכי דם דתנן בתחילתו כו' ואי מעילה דנחל קדרון שבתים דין מקדשין אותו מאי קושיא: **אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו.** וא"ת אדרבה לא נמעט לפני כפרה דאין לך [דבר] שלא נעשית מצותו שלא ימעלו ואע"ג דאיכא קדשים קלים היינו משום דלא איקרו קדשי ה' וי"ל דאסכחן טובא דכותה דאין מועלין עד שעת מצותן תרומת הדשן ועגלה ערופה עד אחר יריעתה: **ולא והרי תרומת הדשן.** והא דתנן במעילה פ' ולד חטאת (דף יח:) דישון מזבח הפנימי והמנורה לא נהנין ולא מועלין היינו מזבח [קב] הזהב מן הקטרת שנסרף ויש"ל דמתני' דהתם משמע דלא מועלין בדישון הפנימי שהדישון מוציאו מידי מעילה אבל קודם דישון מועלין ג"כ איכא מצות לדשן ועל זה קאמר בשלמא חילון דכתיב ושמו ולכך מצוה לדשן מ"מ [קג] אף לאחר הרמה איכא מעילה כדדרשינן בסוף תמורה (דף לד.) ושמו ושמו כולו ושמו שלא יפזר אלא פנימי מנא לן דמצוה לדשן שאתה אומר שהדשן [קד] מוציאו מידי מעילה ומשני דאמר קרא והסיר את מוראתו והשליך אל מקום הדשן ובפ' שני דיומא בירושלמי [קה] משמע כן קלת דבעי בריש מגלן דעבדינן דישון כלל בפנימי והדר בעי מנלן שהדישון ואם תאמר [קו] מוראה ונוצה ימעלו עד שיעשו מצותן שיוסלכו אבל מזבח כדישון מזבח הפנימי ובתמורה (גז"ש) אמרינן עולת העוף שנתמלה דמה מוראה ונוצה יצאו מידי מעילה [קז] וי"ל שאני דישון מזבח הפנימי דהיינו מצותו אבל עולת העוף עבודת דם מתיר מוראה ונוצה וא"ת [קח] בקדושין (דף נה.) דאמר אין מועל אחר מועל אלא בהמה וכלי שרת הא איכא תרומת הדשן דלא נפיק לחולין ע"י מעילה כדמוכח בסוף תמורה וי"ל דהוי בכלל בהמה דהיינו כמו אימורים דלא נפיק לחולין: **משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד.** במעילה פ' ולד חטאת (דף יח:) מאריך יותר ומסקנא כדהכא: **עגלה ערופה.** פי' רש"י מוערפו שם נ"ל בפ"ק דכריתות (דף ו.) והאי דנ"ל בפ' אין מעמידין (ע"ז דף כט:) מדכתיב בה כפרה כקדשים י"ל דשם [קט] צריך לאסור לאחר עריפה שלא לומר אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו [קי]: **תרי מיעוטי כתיבי.** קשיא דבחד סגי וכן גבי העזיז בפרק כל הבשר [חולין דף קיג:] [קיא]: תימה לגותר וטומאה סגי בחד מיעוטי דילפינן מהדדי חילול חילול [קיב] ואף לקולא כדלעיל גבי קדשי עובדי כוכבים וי"ל דמוקמינא [קיג] מיעוטא בנותר דוקא אבל משום טומאה הוה חייב כי היכי דאין לו מתירין כגון קומץ ומנחת כהנים אע"ג דאין בהן פיגול יש בהן איסור טומאה דמרבינן מאשר הם מקדישים הכי הוה מרבינן נמי לגבי דם [קיד]:

שני חילולים. מדלא כתיב וימזרו ולא יחללו [ז]: **אחד פסול נותר.** דאסכחן ביה חילול דכתיב (ויקרא יט) כי את קדש ה' חילל ואתרוייהו קאי אשר הם מקדישים דמרבינן מיניה כל המוקדשים: **מגה הני מילי.** דדם אין חייבין עליו משום נותר אם שגג בו בדם ונותר אינו חייב בטומאת הגוף אינו חייב שתים: **אמר עולא אמר קרא זו.** הא דעולא לאו הכא איתמר אלא גבי מעילה איתמר במס' מעילה (דף יח.). דקתני אין מועלין בדמים והכא ה"ק מנא הני מילי דמתניתין אמר עולא גבי מעילה אמר קרא לכם ותנא דבי רבי ישמעאל לכפר כו' ור' יוחנן אמר הוא ומסקנא תלתא קראי חד למעוטי מנותר וחד למעוטי מטומאה: **ואני נתתיו לכם שלכם יהא.** כחולין שלכם שאין בהן מעילה: **לכפר.** ואני נתתיו לכם על המזבח לכפר (ויקרא יז) לכפרה נתתיו בתורת קדשים ולא למעול בו לענין מעילה אין בו דין קדשים: **הוא.** דמו [מ] בנפשו הוא בהווייתו יהא: **הוא לפני כפרה כו' מה לאחר כפרה אין בו מעילה.** דפשיטא לן כיון דנעשית מצותו אין מועלין בו דכיון דלית ביה תו צורך גבוה לא קיימין ביה קדשי ה': **אין לך דבר כו'.** הלכך ע"כ לא תדרשיה הכי אלא איפכא: **והרי תרומת הדשן.** בכל יום [מא] חותה במחתה ותורם את הדשן מלא המחתה ממנה ונותן במזרחו של כבש כדכתיב ושמו משמע [נ] שם גניזתן [נא] ושם נבלע במקומו אלמא אסור בהנאה: **ובגדי כהונה.** ארבעה בגדים שכהן גדול נכנס בהן לפני ולפנים ביום"כ שאסור להשתמש בו [נב] עוד דכתיב ופשט את בגדי הבד וגו' והניחם שם ודרשינן מלמד שטעונין גניזה: פלוגתא דרבנן ורבי דוסא במס' יומא מייתי לה: **לרבי דוסא דאמר כשרין הן לכהן [הדיוטו] [נג].** לעבוד בהן במקדש כל ימות השנה: **ועגלה ערופה.** דכתיב וערפו שם (דברים כא) והאי שם קרא יתירא הוא לומר שתהא שם קבורתה [נד]: **אין מנלמדין.** וכיון דלא ילפינן [נה] ולא מייתי לאיה מייניהו האי קרא נמי הואיל ואיכא למדרשיה איפכא לא תדרשיה הכי: **מיעוטי** [נו] **כתיבי.** לומר שאין למדין מהן: **הערופה.** זו ולא אחרת כזו: **ושמו.** מדהוה ליה למכתב ושם וכתיב ושמו לזה ולא לאחר: **אלא קראי.** לכם לכפר הוא: **למעוטי מנותר.** לכם כשאר [נז] חולין ולא כקדשים. לכפר לכפרה נתתיו כקדשים ולא לדבר אחר כקדשים אלא כחולין ולא יתחייבו [נח] עליו משום טומאה. והוא [נט] למעוטי ממעילה כדאמרן: **שנאה כריאוה.** אמור אליהם לדורותיכם וגו' (ויקרא כב) והנפש אשר תאכל בשר וגו' (שם ז) נפש כי תגע בכל [סא] טומאת אדם וגו' (שם): אחת

בשני חילולין הכתוב מדבר אחד פסול נותר ואחד פסול טומאה: חוץ מן הדם כו': מנא הני מילי [פ]**אמר עולא אמר קרא** [1]**ואני נתתיו לכם שלכם יהא דבי רבי ישמעאל תנא אמר קרא** [1]**לכפר לכפרה נתתיו ולא למעילה** [ע]**רבי יוחנן אמר אמר קרא** [1]**הוא הוא לפני כפרה כלאחר כפרה מה אחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה אימא לאחר כפרה כלפני כפרה מה לפני כפרה יש בו מעילה אף לאחר כפרה יש בו מעילה** [פא]**אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו ולא והרי תרומת הדשן משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד** [פב]**וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין הניחא** [פג]**לרבנן דאמרי** [2]**והניחם שם מלמד** [פד]**שטעונין גניזה אלא לרבי דוסא דאמר מותרות** [פה] **הן לכהן הדיוט ובלבד שלא ישתמש בהן ליה"כ אחר מאי איכא למימר משום דהוי תרומת הדשן** [3]**ועגלה ערופה שני כתובין הבאין כאחד וכל שני כתובין הבאין כאחד אין מלמדין הניחא למאן דאמר אין מלמדין אלא למאן דאמר מלמדין מאי איכא למימר תרי** [פו] **מיעוטי כתיבי הכא כתיב** [4]**ושמו ותלתא קראי בדם למה לי** [פז] **למעוטי ממעילה מנותר ומטומאה אבל פיגול לא צריך קרא דתנן** [פח]**כל שיש לו מתירין בין לאדם בין למזבח חייבין עליו משום פיגול ודם** [פט] **גופיה מתיר הוא אמר רבי יוחנן** [צ]**שלשה כריתות בשלמים למה הכי** [צא] **בשני חילולין הכתוב מדבר אחד פסול נותר.** תימה לי לעיל [מה.] גבי קדשי עובדי כוכבים אתי נותר חילול חילול מטומאה הלא חילול טומאה [צב] נמי בנותר חיילי ועוד תימה דבפ' הנשרפין (סנהדרין דף פג.) משמע דלא כתיב בנותר חילול דרבים והכא משכחת לה מדתני [צא] ולעיל בריש פרק שני (דף טו:) [צג] **פירשתי: הוא לפני כפרה כלאחר כפרה.**

הקשה ר"ת דבמעילה פרק [ולד] חטאת (דף יב:) אמרינן המקיז דם לבהמת קדשים מועלין בו אלמא יש מעילה בדם ותירץ דהתם [צד] מחייב דלא שייכא כפרה אבל לאחר שחיטה אף לפני כפרה אין מועלין וא"ת דהתם [צה] תני (דף יב.) ומייתי בפרק כל שעה [צו] דם בתחילה אין מועלין בו יאלא לנחל קדרון מועלין וי"ל דמעילה דהתם דרבנן וא"ת אשר א"כ בריש מעילה (דף ב:) דדחיק לאשכוחי מי איכא מעילה דרבנן לייתי מהך משנה ועוד קשה בסוף תמורה (דף לב:) גבי מקדיש עולה לבדק הבית דקאמר שמועלין בה שתי מעילות ופריך אי מדרבנן אמאי ב' מעילות מאי קשה הא איכא מעילה דדם שהיא דרבנן וכן בקדשים שמתו בריש מעילה (דף ב.) וי"ל דהתם שיש מעילה דאורייתא משום עולה [צח] בדילי מייניה ובדם דליכא מעילה דאורייתא לא בדילי מייניה תקינו רבנן מעילה ובריש מעילה אקדשים ששחטן בדרוס קאי דכמאן דחנקינון דמי ועל כה"ג דחיק לאתויי לאיה דתקון רבנן מעילה אע"ג דבדילי מייניה (כמו) [צט] במתו ומייתי מרבי יוחנן דקדשים שמתו וה"ל חייס היה מפרש דיולא לנחל קדרון מועלין [ק] דאורייתא שב"ל מקדשין אותו שלא יהנו ממנו בלא פדיון ודוחק הוא ועוד אכתי אמאי לא מייתי בריש מעילה מהכיא דסוף התכלת (מנחות דף נב.) גבי אפר פרה דאמר שתי תקנות הוו מעיקרא תקינו בה מעילה ואין לומר דמעיקרא נמי היתה מעילה דאורייתא דתקון שיהיו ב"ל מקדשין אותו א"כ היאך היו מזין ועוד דבמעילה בריש ולד חטאת (דף יב.) דאמר רבי יוחנן קדשים שמתו יאלו מידי מעילה דבר תורה אבל מדרבנן איכא מעילה ופריך מי איכא מידי דמעיקרא ליתי ביה מעילה ולבסוף אית ביה מעילה ולא [קא] והכי דם דתנן בתחילתו כו' ואי מעילה דנחל קדרון שבתים דין מקדשין אותו מאי קושיא: **אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו.** וא"ת אדרבה לא נמעט לפני כפרה דאין לך [דבר] שלא נעשית מצותו שלא ימעלו ואע"ג דאיכא קדשים קלים היינו משום דלא איקרו קדשי ה' וי"ל דאסכחן טובא דכותה דאין מועלין עד שעת מצותן תרומת הדשן ועגלה ערופה עד אחר יריעתה: **ולא והרי תרומת הדשן.** והא דתנן במעילה פ' ולד חטאת (דף יח:) דישון מזבח הפנימי והמנורה לא נהנין ולא מועלין היינו מזבח [קב] הזהב מן הקטרת שנסרף ויש"ל דמתני' דהתם משמע דלא מועלין בדישון הפנימי שהדישון מוציאו מידי מעילה אבל קודם דישון מועלין ג"כ איכא מצות לדשן ועל זה קאמר בשלמא חילון דכתיב ושמו ולכך מצוה לדשן מ"מ [קג] אף לאחר הרמה איכא מעילה כדדרשינן בסוף תמורה (דף לד.) ושמו ושמו כולו ושמו שלא יפזר אלא פנימי מנא לן דמצוה לדשן שאתה אומר שהדשן [קד] מוציאו מידי מעילה ומשני דאמר קרא והסיר את מוראתו והשליך אל מקום הדשן ובפ' שני דיומא בירושלמי [קה] משמע כן קלת דבעי בריש מגלן דעבדינן דישון כלל בפנימי והדר בעי מנלן שהדישון ואם תאמר [קו] מוראה ונוצה ימעלו עד שיעשו מצותן שיוסלכו אבל מזבח כדישון מזבח הפנימי ובתמורה (גז"ש) אמרינן עולת העוף שנתמלה דמה מוראה ונוצה יצאו מידי מעילה [קז] וי"ל שאני דישון מזבח הפנימי דהיינו מצותו אבל עולת העוף עבודת דם מתיר מוראה ונוצה וא"ת [קח] בקדושין (דף נה.) דאמר אין מועל אחר מועל אלא בהמה וכלי שרת הא איכא תרומת הדשן דלא נפיק לחולין ע"י מעילה כדמוכח בסוף תמורה וי"ל דהוי בכלל בהמה דהיינו כמו אימורים דלא נפיק לחולין: **משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה שני כתובין הבאין כאחד.** במעילה פ' ולד חטאת (דף יח:) מאריך יותר ומסקנא כדהכא: **עגלה ערופה.** פי' רש"י מוערפו שם נ"ל בפ"ק דכריתות (דף ו.) והאי דנ"ל בפ' אין מעמידין (ע"ז דף כט:) מדכתיב בה כפרה כקדשים י"ל דשם [קט] צריך לאסור לאחר עריפה שלא לומר אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו [קי]: **תרי מיעוטי כתיבי.** קשיא דבחד סגי וכן גבי העזיז בפרק כל הבשר [חולין דף קיג:] [קיא]: תימה לגותר וטומאה סגי בחד מיעוטי דילפינן מהדדי חילול חילול [קיב] ואף לקולא כדלעיל גבי קדשי עובדי כוכבים וי"ל דמוקמינא [קיג] מיעוטא בנותר דוקא אבל משום טומאה הוה חייב כי היכי דאין לו מתירין כגון קומץ ומנחת כהנים אע"ג דאין בהן פיגול יש בהן איסור טומאה דמרבינן מאשר הם מקדישים הכי הוה מרבינן נמי לגבי דם [קיד]:

מסורת הש"ס

א) יומא נט: [חולין קיז. מעילה יח.], ב) ע' ירושל' יומא פ"ה ה"ו, ג) פסחים כו. ע"ש סוכה מט: כריתות ו.. ד) [קידושין כד. וש"נ], ה) פסחים כו. יומא יב: כד. ס. חולין קיז. כריתות ו. מעילה יח.; ו) ת"כ אחרי פ"ו ה"ז, ירושל' יומא פ"ז ה"ג, ז) נעיל מג. וש"ר, ח) שבועות ז. [וסש פיתח ר' אלכזן], ט) תמיד כח:, י) ע' יומא כא.. כ) כריתות ו.. ל) ד"ה אלא, מ) פסחים כב.. נ) עיי"ש ה"ב. רש"ק.. ס) ועי' במו' דיומא נט: דממלגו בענין אחר, ע) משנה במעילה יט.; פ) [ועי' מו' קידושין מ. ד"ה כפרה], צ) [ועי' מו' פסחים כו. ד"ה כתיב ומו' מעילה יח. ד"ה תרי וכיוצר ביאור מילוי דיומא ס. ד"ה תרי ע"ש. אבל בחולין קיג: ד"ה עוסק ודף קיז: ד"ה תרי המיתו בתימה], ק) ועי' יומא ס. בתוס' ישנים ותוס' הרא"ש ד"ה חד:

שינויי נוסחאות

א) כרש"י גרס כשרין: ב) תיבת תרי נמחק (ש"מ. וכ"ה ברש"י): ג) לי חד למעוטי מנותר וחד למעוטי מטומאה וחד למעוטי ממעילה (ש"מ). וכן תיקן כרש"י לעיל ד"ה אמר עולא. וכיומא ס' ע"א אין הסדר כן: ד) ודם הוא גופיה (ש"מ): ה) בשבועות יח ע"א איתא ר' אבהו (הגרי"ב). וכ"כ בכי"ל: ו) ל"ל יחלו (*ש"מ וב"ה"ר): ז) ל"ל אכלו (ש"מ): ח) ס"א והכא נמי אמרי' מנא וכו' (*ש"מ): ט) ל"ל כי הדם הוא בנפש יכפר (הגרי"ב וח"נ וכ"כ ברש"י יומא): י) משמע ששם גניזתו ושם נבלע במקומו (ש"מ): יא) בהן (*ש"מ): יב) זו גי' ש"מ ופ"ק. ועי' טה"ק ולא המוצה: יג) ולפינן מיניהו (ש"מ): יד) תרי מיעוטי כתיבי כל"ל (צי"ק): טו) ס"א כבשר חולין (שמב"י): טז) ל"ל שיתחייבו (*ש"מ). וכנ"ש שלא יתחייבו: יז) ל"ל הוא (צי"ק. כתה"י): יח) בכל טמא בטומאת כל"ל (ש"מ): יט) הכי גרסינן ממקן וא"ל הג"ה (ש"מ): כ) ל"ל דטומאה (ש"מ): כא) מדתני לוי (ש"מ): כב) דהתם מיירי מחיים (ש"מ): כג) דהתם תנן ומייתי לה בפרק כו' (ש"מ): כד) עולה בדילי אינשי מיניה כבר. אבל (הנ') [עורר] דליכא מעילה דאורייתא א"כ לא בדילי כו' כל"ל. ס"א עולה אין להכמים לתקן מעילה כיון דבלאו הכי בדילי. ומשני ראוי למעול שתי מעילות, בבשר [איכא] מעילה דאורייתא משום עולה [ובעור דליכא מעילה דאורייתא אם כן לא בדילי מיניה ותקינו רבנן מעילה כו'] ותיבות המוקפות בד' ונציה). ועי' תוס' יומא (נט ע"ב) ד"ה הוא, שם מנולו טפי תיכון המוס': בה) כמו בקדשים שמתו ומייתי ראיה מר"י כו' כל"ל (פ"מ ועי"ש): כו) מועלין בו (ש"מ): כז) ל"ל ופריך ולא (צי"ק): כח) במזבח הזהב וכו' במזבח החיצון כל"ל (ש"מ): כט) ל"ל ומ"מ (ש"מ וצי"ק): ל) ל"ל שהדישון (ש"מ): לא) שהדישון בפנימי אסור (ש"מ): לב) תאמר א"כ מוראה ונוצה ימעלו בהם עד וכו' (ש"מ): לג) כוותן לתיבת "שם" שבפסוק (ח"ד). ועי' ל"ק שפי' בע"ח: לד) דהוה מוקימנא וכו' הוה אמינא חייב כל"ל (ש"מ): לה) בכמ"י כתוב בלד דיכול זה 'טעות ולא הבנתי'. ול"ל דנתכוון למ"ש רש"י בד"ה אמר עולא:

ליקוטים

משום דהוי תרומת הדשן ובגדי כהונה ב' כתובין הבאין כאחד. פי' משום דבשני כתובים גלי קרא דמועלין בו אף לאחר שנעשה מצותו כדכתיב והניחם שם כדמסיק וכן בתרומת הדשן כתיב ושמו שאסור בהנאה. וקשה לי מאי שני כתובים הבאים כאחד יש כאן בשלמא ההיא דתרומת הדשן ניחא דהא דאי לאחר הרמה נעשה מצוותו, אבל הא דבגדי כהונה כל עצמם דנעשה ונגמר מצוותן לא נפקא לן אלא מהניחם שם, דאי לאו האי קרא הו"א דאכתי לא נעשה מצוותן, א"כ לא הו"ל הא דבגדי כהונה שני כתובים, דלאו משום הכי לחוד כתב רחמנא והניחם שם דאע"ג דנעשה מצוותן אפ"ה טעון גניזה, אלא מש"ה גופיה כתב רחמנא והניחם שם לאשמועינן הא גופיה דאין ראויין עוד לשום עבודה, ואי לאו האי קרא הו"א דראויין הן לכה"ג ביו"כ אי נמי לכהן הדיוט בכל השנה. (גנוזות אלי יומא ס.)

עין משפט נר מצוה

נו א מיי' פ"ח מהלכות כלי המקדש הלכה ס:
ב מיי' פ"י מהלכות רוצח הלכה ו:

תורה אור השלם

1. כִּי נֶפֶשׁ הַבָּשָׂר בַּדָּם הוּא וַאֲנִי נְתַתִּיו לָכֶם עַל הַמִּזְבֵּחַ לְכַפֵּר עַל נַפְשֹׁתֵיכֶם כִּי הַדָּם הוּא בַּנֶּפֶשׁ יְכַפֵּר:
ויקרא יז, יא
2. וּבָא אַהֲרֹן אֶל אֹהֶל מוֹעֵד וּפָשַׁט אֶת בִּגְדֵי הַבַּד אֲשֶׁר לָבַשׁ בְּבֹאוֹ אֶל הַקֹּדֶשׁ וְהִנִּיחָם שָׁם:
ויקרא טז, כג
3. וְכֹל זְקֵנֵי הָעִיר הַהִוא הַקְּרֹבִים אֶל הַחָלָל יִרְחֲצוּ אֶת יְדֵיהֶם עַל הָעֶגְלָה הָעֲרוּפָה בַּנָּחָל:
דברים כא, ו
4. וְלָבַשׁ הַכֹּהֵן מִדּוֹ בַד וּמִכְנְסֵי בַד יִלְבַּשׁ עַל בְּשָׂרוֹ וְהָרִים אֶת הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת הָעֹלָה עַל הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוֹ אֵצֶל הַמִּזְבֵּחַ:
ויקרא ו, ג

גליון הש"ס

תוס' ד"ה חד וכו' **ואף לקולא** וכו'. עי' קדושין ג ע"א תוס' ד"ה ומסס וע"ש:

מוסף רש"י

שלכם יהא. אלמא לאו קדשי גבוה הוא: **לכפרה נתתיו.** ולא שיהא קרוי שלי למעול בו, שאינה עומדת אלא לכפר בשבילכם: אמר קרא הוא. לעולה שיהו בין לפני כפרה ובין לאחר כפרה, שנתן מתנותיו ונאכלו הכוייס (חולין קיז). **אין לך דבר שנעשית מצותו ומועלין בו.** דמשום דנעשית מצותו ואין לו עוד תקנה בה, יצתה מכלל קדשי ה' (פסחים כו.) **והרי תרומת הדשן.** דכתיב בו ושמו אצל המזבח בהנאה, וכיון דבהנאה אסור משום קדושתו, מעילה נמי אית ביה (יומא נמ:). אי: דכתיב ביה ושמו לפיכך טעון גניזה שהיא נבלע במקומו כדי שלא ימעלו בו דנעשית מצותו ומועלין בו. **ובגדי כהונה.** מרבינה בגדי לבן שב"ג נכנס בהן לפני ולפנים ביום הכפורים וטעונין גניזה עולמית ואין הדיוט עובד בהן כל השנה ולא ב"ג ליום כפורים אחר, כדכתיב ופשט את בגדי הבד והניחם שם (חולין שם): **וכל שני כתובים הבאין כאחד אין מלמדין.** מדלא כתיב אחד ונגמור הלכה מיניה (קדושין כד.). אי: מדהכא כתביה לאיתן ולא יצאו מחכיבה ש"מ דוקא הני קאמר (פסחים מה.) **אלא לרבי דוסא דאמר.** כשרין הן לכהן הדיוט כל שאינה בשנה, שהכל הדיוט משמש בהן בתרגבים כלים, ומה ת"ל והניחם שם מלמד שלא יעמדם בהן הוא ליום"כ אחר מאי איכא למימר: **ועגלה ערופה.** מעיפ' שנעשה מצותה אסורה בהנאה, דכתיב ערפו שם, שם תהא קבורתה: **תרי מיעוטי כתיבי.** אפילו לא"ל כעגלת מלמדין, הני אין מלמדין, דמיעוטי כתיבי כהו דמשמע הני ולא אחריני (חולין קיז. קיז:): **למעוטי מנותר.** שאם אכל דם נותר בשוגג אינו חייב אלא אחת משום דם. וכן אם אכל דם קדשים בטומאת הגוף שהוא בכרת בכולן אינו חייב אלא אחת משום דם, וכן אם שגג בדם והזיד באחת מאלו פטור מכרת: **אבל פגול לא צריך קרא.** שאם אכל דם מקרבן פיגול ממילאת אחריתי נפקא לן דפטור מכרת דפיגול (יומא ס. ובעי"ז חולין קיז:) **כל שיש לו מתירין בין לאדם.** מתיירין בין לאדם בין למזבח. שאחרים מתירין אותן, או לאכילת אדם, כגון בשר קדשים הנאכל אחלאי בזריקת הדם, שכל זמן שלא מזרק אסור באכילה, דכתיב (דברים יב) ודם זבחיך ישפך והדר תאכל. או מתירין למזבח, כגון אימורין, שזריקת הדם מכשרתן למזבח דכתיב (ויקרא יז) חזק הכהן את הדם על מזבח ה', והדר והקטיר החלב גריס ניחוח (יומא ס.). אי: כגון עולה, שדמה מתירה למזבח, דאם לא מזרק דמה אין אכניס נקטרים, דכתיב חזק הכהן ה': **חייבין עליו משום פיגול.** אם פיגל את הזבח באחת מאלו הדברים עבודות הדם ואח"כ אכל מן הבשר שהיה בכלל היתר הדם, או מן האימורים שאף הן בהיתר הדם, חייב כרת, אבל כל דבר שאין אחר מתירו אלא הוא מתיר עצמו, כגון הדם והקומץ והקטורת ומנחת כהנים שכולה כליל, אין חייבין עליהם משום פיגול, משום דעיקר פיגול בשלמים כתיב ומנייהו ילפינן, מה שלמים יש להם מתירין לאדם ולמזבח חייבין עליהם משום פיגול אף כל כו' (חולין קיז:) **שלשה כריתות בשלמים.** בחולבן בטומאת, אחת באמור אל הכהנים כל אים אשר יקרב מכל זרעכם אל הקדשים וגו' ואמרינן דהא יקרב אכילה היא ומהו יקרב בראוי להקרבה, שהוקדש בכלי, ושתים בזו אחת אהרן והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים, וסמיך ליה והנפש כי תגע בכל טמא, ומתרוייהו כתיב ונכרתה (שבועות ז.):

שיטה מקובצת **אמר** קרא לכם. וא"ת הא קרא [לענין] מעילה אחת וא"כ מאי מבית, וי"ל דאמקשינא סמיך דמתון אלו קראי מרבינן הכל [לד] **חד למעוטי מנותר וחד למעוטי מטומאה וחד למעוטי ממעילה.** תימה למה לי תרי מיעוטא [בנותר וטומאה] בחדא סגי דילפינן מהדדי בג"ש חילול חילול אף לקולא כדלעיל, וי"ל דאי לאו כתיב אלא חדא מיעוטא הוי מוקמינא ליה דהוי מיעוטא דהוי מרבינן ליה מאשר הם מקדישים לי (מהר"ם):